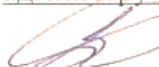

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Допускається до захисту:

Завідувач кафедри публічного управління,
адміністрування та міжнародної економіки

 назва кафедри
професор Т.В. Сокольська

підпис, вчене звання, ініціали, прізвище
«» 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЖИТЛОВО-
КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА (ЗА МАТЕРІАЛАМИ
ДЕПАРТАМЕНТУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА
БІЛОЦЕРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ)

Виконав: Трикоза Євген Олександрович
прізвище, ім'я, по батькові підпис

Керівник: доцент Панасюк Вікторія Іллівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові підпис

Рецензент: доцент Гаврик Олеся Юріївна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові підпис

Я, Трикоза Євген Олександрович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2023 р.

РЕФЕРАТ

Трикоза Євген Олександрович «Публічне управління розвитком житлово-комунального господарства (за матеріалами Департаменту житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради)»

В роботі досліджено теоретичні основи публічного управління сферою житлово-комунального господарства; вивчено досвід публічного управління розвитком житлово-комунального господарства зарубіжних країн; проведено оцінку житлово-комунального господарства міста Біла Церква.

Виявлено проблеми державного управління у сфері житлово-комунального господарства та особливості функціонування житлово-комунального господарства в умовах правового режиму воєнного стану.

Практична значущість результатів дослідження полягає у формулюванні практичних рекомендацій щодо комплексної реалізації програмно-цілевих документів у сфері ЖКГ міста, як сучасний управлінський інструментарій, який дозволить підвищити ефективність стратегічної діяльності у місті та отримати синергетичний ефект від неї.

Розроблено рекомендації щодо напрямів удосконалення інструментарію публічного управління розвитком житлово-комунального господарства міста та впровадження Програми реформування житлово-комунального господарства міста Біла Церква.

Кваліфікаційна робота магістра містить 106 сторінок, 1 таблицю, 8 рисунків, список використаних джерел із 65 найменувань.

Ключові слова: житлово-комунального господарство, управлінський інструментарій, публічне управління, розвиток, державне управління, реформування.

ANNOTATION

Trikoza Evgeny Oleksandrovykh "Public management of the development of housing and communal services (based on the materials of the Department of Housing and Communal Services of the Bilotserkiv City Council)"

The basic concepts of the work examines are the theoretical foundations of public management in the field of housing and communal services; the experience of public management of the development of housing and communal services in foreign countries was studied; an assessment of housing and communal services in the city of Bila Tserkva was carried out.

The problem of the problem of state management in the field of housing and communal services and the peculiarities of the functioning of housing and communal services in the conditions of the legal regime of martial law are revealed.

The practical significance of the research results lies in the formulation of practical recommendations for the comprehensive implementation of program-target documents in the field of housing and communal services of the city, as a modern management toolkit that will allow to increase the efficiency of strategic activities in the city and obtain a synergistic effect from it.

Recommendations have been developed on ways to improve the toolkit of public management of the development of housing and communal services in the city and the implementation of the Program for reforming the housing and communal services in the city of Bila Tserkva.

The master's qualification work contains 106 pages, 1 table, 8 figures, a list of used sources of 65 items.

Key words: housing and communal economy, management tools, public administration, development, state administration, reformation.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА	9
1.1. Теоретичні аспекти публічного управління сферою житлово- комунального господарства	9
1.2. Проблеми державного управління у сфері житлово-комунального господарства	14
1.3. Досвід публічного управління розвитком житлово-комунального господарства зарубіжних країн	23
Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА МІСТА	32
2.1. Оцінка житлово-комунального господарства міста Біла Церква	32
2.2. Особливості функціонування житлово-комунального господарства в умовах правового режиму воєнного стану	41
2.3. Впровадження сучасних практик публічного управління розвитком ЖКГ міста	51
Висновки до розділу 2.....	59
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ НАПРЯМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА МІСТА В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ	61
3.1. Удосконалення інструментарію публічного управління розвитком житлово-комунального господарства міста	61
3.2. Програма реформування житлово-комунального господарства міста Біла Церква	75
Висновки до розділу 3	92
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	94
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	98
ДОДАТКИ	106

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шевська О. І. Механізми державного регулювання житлово-комунального господарства на регіональному рівні : автореф. дис... к-та наук держ. упр. : 25.00.02 / Шевська Олена Іванівна ; Класичний приватний університет. Запоріжжя, 2010. 292 с.
2. Куц О. Є. *Адміністративно-правове регулювання у сфері житлово-комунального господарства України в сучасних умовах* : автореф. дис... к-та юрид. наук : 12.00.07 ; Націон. юрид. академія України ім. Я. Мудрого. Харків, 2011. 20 с.
3. Бізонич Д. В. Інституції державного управління розвитком житлово-комунального господарства сучасної України: сутнісні та нормативно-правові засади. *Державне управління: удосконалення та розвиток* : електронне наук. фах. видання. 2021. № 3. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2027>.
4. Бізонич Д. В. Репрезентація змістовної складової поняття «державне управління в сфері ЖКГ». *Державне управління: удосконалення та розвиток*: електронне наук. фах. видання. 2018. № 7. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/7_2018/39.pdf.
5. Шушківський А. І. Житлово-комунальне господарство (ЖКГ). *Енциклопедія Сучасної України*. Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклоп. досліджень НАН України, 2009. Т. 9. URL: <https://esu.com.ua/article-19238>.
6. Голодник Ю. А. Адміністративно-правові засади функціонування сфери житлово-комунального господарства в Україні : дис... к-та юрид. Наук: 12.00.07 ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ, 2020. 182 с.
7. Богуш Л.Г. Житлово-комунальне господарство України: напрями та проблеми реформування і розвитку. *Ефективна економіка*. 2013. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2649>.
8. Про житлово-комунальні послуги : закон України від 09.11.2017 № 2189-VIII. Редакція від 01.05.2021, підстава – [1060-IX](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19#Text>.

9. Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги : постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869. Редакція від 01.08.2022, підстава – [812-2022-п](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/869-2011-%D0%BF#Text>.

10. Стасюк В.М. Комунальна інфраструктура: техногенна безпека в нових умовах господарювання. *Економіка і суспільство*. 2017. № 8. С. 497–501. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/85.pdf.

11. Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності : закон України від 21.10.2010 № 2624-VI. Редакція від 31.03.2023, підстава – [2849-IX](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2624-17#Text>.

12. Про схвалення концепції розвитку державно-приватного партнерства у житлово-комунальному господарстві : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.09.2009 № 1184-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1184-2009-%D1%80#Text>.

13. Про схвалення концепції розвитку державно-приватного партнерства у житлово-комунальному господарстві : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.09.2009 № 1184-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1184-2009-%D1%80#Text>.

14. Логвиненко В. І. Житлово-комунальне господарство: закордонний і вітчизняний досвід його реформування та розвитку. *Актуальні проблеми державного управління*. 2008. № 2. С. 247–254. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2008_2_33.

15. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України : офіційний сайт. URL: <https://mtu.gov.ua/>.

16. Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку : закон України від 14.05.2015 № 417-VIII. редакція від 10.06.2018, підстава – [2189-VIII](#). Відомості Верховної Ради. 2015. №29. Ст. 262. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417-19#Text>.

17. Про внесення змін до деяких законів України у сфері комунальних

послуг : закон України від 16.07.2015 № 626-VIII. редакція від 10.06.2018, підстава – [2189-VIII](#). *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 36. Ст. 364. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/626-19#Text>.

18. Про внесення змін до Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» : закон України від 18.05.2017 № 2047-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2017. №29. Ст. 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2047-19#Text>

19. Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії : закон України від 04.06.2015 №514-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2019. №23. Ст.89. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2712-19#Text>.

20. Про затвердження Стратегії розвитку житлово-комунального господарства на 2022-2027 роки : проєкт Розпорядження Кабінету Міністрів України. 17.08.2021. URL: <https://is.gd/xYiENP>.

21. Загірняк Д. М. Діяльність комунальних підприємств і їх фінансове забезпечення в умовах децентралізації. *Ефективна економіка* : електронне наук. фахове видання. 2021. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8528>.

22. Прямі збитки інфраструктури від війни зросли до \$135,9 млрд. З вересня найбільше постраждала енергетика – КСЕ. *Журнал Forbes Ukraine*. 2022. URL: <https://forbes.ua/news/pryami-zbitki-infrastrukturi-vid-viyni-zrosli-do-1359-mlrd-z-veresnya-naybilshe-postrazhdala-energetika-kse-15122022-10513>.

23. За літо Росія завдала збитків інфраструктурі України на понад \$31 млрд – КСЕ. *Журнал Forbes Ukraine*. 2022. URL: <https://forbes.ua/news/za-lito-rosiya-zavdala-zbitkiv-infrastrukturi-ukraini-na-ponad-31-mlrd-kse-21102022-9196>.

24. Стеценко А. А. Зарубіжний досвід реалізації державних програм у сфері житлово-комунального господарства. *Державне управління: теорія та практика* : Електр. наук. фахове видання. К. : НАДУ, 2011. № 2. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Stetsenko.pdf>

25. Куц Я. В. Державне управління у сфері надання житлово-комунальних послуг: аспекти теорії і практики. *Державне управління:*

удосконалення та розвиток : електронний журнал. 2017. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1130>.

26. Реформування житлово-комунального господарства. Дата звернення: 10.01.2022. URL: <https://is.gd/GtYyHz>.

27. Бриль П. О. Дослідження зарубіжного досвіду публічного управління житлово-комунальним господарством. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 4. С. 142–146. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/4_2018/28.pdf.

28. Рибачук В. Л. Зарубіжний досвід формування та управління ринком житлово-комунальних послуг. *Державне управління: удосконалення та розвиток* : Електр. наук. фахове видання. Київ : АМУ. 2012. № 5. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=484>

29. Bizonych D. European experience of housing reform and development: lessons for modern. Public Administration and Aspects of State Security. *National University of Civil Defense of Ukraine*. 2021. № 1. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/13753/1/BizonichPASSA.pdf>.

30. Лаврик В. В. *Фінансове забезпечення житлово-комунального господарства територіальних громад в умовах децентралізації*, дис канд. екон. наук : 08.00.08. Сумський держ. ун-т. Суми, 2021. 247 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/82703/5/diss_Lavryk.pdf.

31. Куц О. Є. Закордонний досвід оптимального співвідношення різних форм власності в комунальному господарстві. *Теорія і практика правознавства*. 2015. № 2 (8). URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/tipp_2015_2_10.pdf.

32. Біла Церква. Стратегія сталого «розумного» розвитку міста до 2032 року.

33. Ключниченко Е. Е., Дзюба І.М., Жуковський А. І. та ін. Міське господарство. *Енциклопедія сучасної України*. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. 2019. Т. 21. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=67952.

34. Парламент запровадив мораторій на підвищення цін на газ і тепло : проєкт Закону України від 01.06.2022 № 7427. Верховна рада України. 29.07.2022. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/226329.html>.

35. Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення : проєкт Закону № 7427 від 01.06.2022. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39737/>.

36. Програма з відновлення України. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://is.gd/WLDoqc>.

37. Програма з відновлення України. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://is.gd/WLDoqc>.

38. Програма з розвитку муніципальної інфраструктури. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://is.gd/plDgT5>.

39. Експертна дискусія «Стратегія повоєнного відновлення України». Національний інститут стратегічних досліджень. 24.05.2022. URL: <https://is.gd/WTbbgA>.

40. Sector Coupling and Energy System Integration. 2022. URL: <https://fsr.eui.eu/sector-coupling-and-energy-system-integration/>.

41. Про енергетичну ефективність : закон України від 21.10.2021 № 1818-IX. Редакція від 01.01.2023, підстава – [2710-IX](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1818-20#n436>.

42. Муніципальний менеджмент : навч. посіб. / Ю. П. Шаров, І. А. Чикаренко, О. Ю. Бобровська [та ін.]; за ред. Ю. П. Шарова. Київ : Атіка, 2009. 404 с.

43. Робінс Стефан П., ДеЧенцо Девід А. Основи менеджменту / Пер. з англ. А. Олійник та ін. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи». 2002. 671 с.

44. Шаров Ю.П. , Чикаренко І.А., Маматова Т.В. Науково-методичне забезпечення управління місцевим розвитком на засадах інноваційного менеджменту : наук. розробка. Київ : Вид-во НАДУ, 2013. 56 с.

45. Drucker P.F. Management Challenges for the 21st Century, HarperCollins, New York, NY. 1999.

46. Drucker P.F. The Practice of Management. New York: Harper & Brothers. 1954.
47. Бобровська О. Ю. Корпоративне управління в місцевому самоврядуванні : монографія. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2008. 284 с.
48. Осипенко І. Н., Дорофієнко В. В. Менеджмент в житлово-комунальному господарстві. Харків : Основа, 1999. 356 с.
49. Чикаренко І. А. Формування системи управління інноваційним розвитком територіальних громад : монографія. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2014. 338 с.
50. Шаров Ю.П. Стратегічне планування в муніципальному менеджменті: концептуальні аспекти : монографія. Київ : Вид-во УАДУ, 2001. – 302 с.
51. Місцевий економічний розвиток у територіальних громадах: Антикризисні інструменти у воєнний та післявоєнний період : посібник для органів місцевого самоврядування. Агентство США з міжнародного розвитку (USAID); Проєкт USAID «ГОВЕРЛА». Львів. 2022. 75 с. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/16043>.
52. Децентралізація влади в Україні: оцінювання результатів формування та розвитку самодостатніх громад : монографія / за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, І. А. Чикаренко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 260 с.
53. Децентралізація влади в Україні: оцінювання результатів формування та розвитку самодостатніх громад : монографія / за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, І. А. Чикаренко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 260 с.
54. Сидоренко С. Шлях до ЄС. Що має зробити Україна, щоби почати переговори про членство. *Українська правда. Розділ «Європейська правда»*. 22.08.2022. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2022/08/22/7145358/>.
55. Практичні рекомендації з використання моделі проектної зрілості органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад / авт. кол. : С.М.Серьогін, Ю.П.Шаров, О.А.Тертишна, А.С.Ушакова (та ін.). Дніпро : ДРІДУ НАДУ-ДЦРМС, 2018. Вип. 5. 24 с. (Сер. «Бібліотека реформування місцевого самоврядування»).
56. Чому план Маршалла для України має стати і масштабним, і

«зеленим» – лист United4Ukraine. *Європейська правда*. 11.11.2022. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2022/11/11/7150431/>.

57. Стратегія розвитку Томаківської об'єднаної територіальної громади на період 2017–2022 рр. : наук.-практ. розробка / Кол. авторів. – Керівн. авт. колективу: І. В. Калашник, Ю. П. Шаров. Томаківка. Дніпро, 2017. 132 с.

58. Чикаренко І. А., Чикаренко О. О., Ушакова А. С. Досвід стратегічного управління розвитком об'єднаних територіальних громад. *Аспекти публічного управління*. 2018. Том 6. № 10. С. 54–61.

59. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів : постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 932. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-п/ed20181117#n63>.

60. Шаров Ю. П. Стратегічне планування в муніципальному менеджменті: концептуальні аспекти : монографія. К. : Вид-во УАДУ, 2001. 302 с.

61. Kaplan R. S., Norton D. P. *The Strategy-focused Organization*. Harvard Business School Press. 2001. № 22. 416 p.

62. Шпиг Ф. І. Забезпечення виконання фінансової стратегії банку за допомогою системи збалансованих показників ефективності. *Вісник Української академії банківської справи*. 2006. № 1(20). URL: <https://is.gd/MF4be5>.

63. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти : монографія / за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, Ю. П. Шарова. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2016. 278 с.

64. Molokanova V., Tryputen M., Petrenko V., Artemchuk V., Andriichuk V. *Implementation of Sustainable Urban Development through Project Management. IEEE 7th International Conference on Energy Smart Systems, ESS 2020 – Proceedings*. 2020. pp. 221-225.

65. Кизим М.О., Пилипенко А.А., Зінченко В.А. Збалансована система показників : монографія. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2007. 192 с

